

aiirt

[s. XV; de aïrtar]
m. [LC] Cop, topada brusca.

València, Primavera ~ Estiu 2013

aiirt

Reflexions col·lectives per l'extensió del conflicte social

Des d'una perspectiva humil, però sense retallar el nostre discurs, analitzem temes sobre la conflictivitat social a la ciutat de València i la seua versemblant condició d'espectacle. Desenvolupem unes reflexions que ens ajuden a mitigar la inèrcia front a moviments populistes o de caire reformista. Tenint molt present el context actual, ens fixem també en quina és la situació d'un subjecte revolucionari que ha de fer front a tot un seguit d'impediments per arribar a tindre un pensament i una pràctica vertaderament crítiques.

aiirt

aurt@riseup.net
Ateneu Llibertari del Cabanyal
C/Barraca, 57 baix, esquerra
46011 València

I.	Editorial	7
II.	Els carrers a València. <i>Entre la conflictivitat i l'espectacle.</i>	9
	· Monopoli de la violència.	14
III.	Inèrcia	19
	· Grups d'afinitat	21
IV.	La vaga com a eina de lluita	25
V.	Designi entorn al context immediat	31
VI.	Sobre el sistema educatiu i les vagues d'estudiants	33
VII.	Naixement i mort de l'Estat de Benestar	37
VIII.	Subjecte revolucionari: Inici i decurs d'una deshumanització	41

Aürt és el resultat d'un llarg procés de debat i anàlisi basat en les experiències que com a grup d'afinitat hem viscut. Per tant, els articles que ací trobaràs no han estat redactats individualment, sinó que les conclusions que exposem són el fruit de la discussió i redacció col·lectiva.

Som conscients de les nostres pròpies limitacions, les quals més enllà de la simple crítica ens porten a realitzar una autoanàlisi necessària per tal de traure a la llum les carències que han arrossegat diversos moviments i/o individus, i així no ensopegar amb la mateixa pedra. No obstant això, no pretenem ser avantguardistes en el sentit teòric del conflicte, sinó que humilment, considerem aquesta publicació com una ferramenta més que incite a la reflexió.

Tot i que el contingut d'aquestes pàgines s'emmarca en un determinat context econòmic, social i polític, la crítica que pretenem desenvolupar va més enllà. És cert que aquest condiciona implícitament el marc cronològic de l'anàlisi, però l'essència de la mateixa el supera. Considerem important remarcar que, poguent ser que la impressió que arribe siga la d'una perspectiva massa generalista, entenem que la casuística individual dóna lloc a multitud d'exemples concrets per a alguns dels aspectes que tractem, per la qual cosa, l'objecte de debat quedarà focalitzat en experiències col·lectives.

Així doncs, el debat queda sobre la taula. Potser caldrà reformular preguntes i reconduir respostes. És per això que la participació en el procés dialèctic ha de ser de tots i totes per tal de crear teixits autònoms i subjectes conscients.

ELS CARRERS A VALÈNCIA. *Entre la conflictivitat i l'espectacle.*

El 15M a València

No és la nostra intenció fer una anàlisi exhaustiva del 15M, la Primavera Valenciana o la vaga del 14N a València; sinó més bé intentar rescatar aquells fets o detalls que al nostre parèixer han sigut bastant fonamentals en l'esdevenir de la *protesta valenciana*. És a dir, intentarem extraure conclusions col·lectives sobre uns esdeveniments que han significat un abans i un després en la manera d'eixir al carrer. Unes conclusions que ens ajuden a comprendre el que està passant, que ens ajuden a saber moure'ns de manera estratègica i no *activista*.

A tres anys de l'esclat de la crisi econòmica a València, a l'igual que en la resta de ciutats de l'Estat espanyol, un ampli moviment de gent surt a les places de les grans ciutats que, encoratjats pels mitjans de comunicació i les xarxes socials, arriben a crear un fort ambient de malestar social -o aparent conflictivitat social- que més tard serà anomenat *moviment 15M*.

Al llarg del mes de maig i juny de 2011 en la plaça de l'ajuntament de València es va conformar una multitudinària assemblea amb la corresponent acampada i comissions de tot tipus, fenomen poc habitual al qual molts de nosaltres acudírem atònits. De la nit al matí centenars de persones confluïen a la plaça, gent que no es coneixia de res començava a reunir-se al voltant d'una espècie d'eufòria

Quan utilitzem el concepte d'espectacle ho fem en relació amb el discurs aportat per Guy Debord. Entenent com a espectacle aquell context social on no hi ha un conflicte real d'interessos.

generalitzada on ningú sabia ben bé cap a on es caminava. De sobte, començaren a proposar-se desenes de projectes en forma de pluja d'idees, on la motivació principal pareixia ser mostrar la indignació contra les conseqüències materials de la crisi econòmica. L'espontaneïtat del moment i l'absència d'objectius era la norma general. La mentalitat del consumidor contemporani, del jove "actual", es mostrava en la seua essència i pareixia que les coses podien canviar "amb un sol clic".

La prudència jugava a favor d'alguns col·lectius, i és que l'ambigüïtat d'aquell moviment tardà quasi un mes en mostrar la seua vertadera essència. Ara ja podem dir sense dubtes que aquell moviment representava la indignació del consumidor occidental, ja que un fort "tufo" a ciutadanisme començava a expandir-se per tota la plaça. Al pas dels dies un nucli de il·luminats, amorf, però nucli al fi i al cap, començà a fer-se amo d'aquella assemblea multitudinària, on la gent anava i venia però qui més hores feia i més presència tenia era qui aconseguia més rèdits en la presa de decisions. Totes aquelles propostes o reivindicacions que defugien de la demanda de reformes estatals eren rebutjades, ignorades o depreciades fins al punt de la criminalització: cal recordar com unes companyes foren expulsades de la plaça i quasi assenyalades a la policia per distribuir uns pamflets on es criticaven aquests fets. Resultava increïble veure com es creaven comissions de l'amor, de respecte,... mentre totes aquelles propostes de qüestionament profund del sistema social eren rebutjades per violentes, descabellades o inservibles. Aquest fet també ens pot ajudar a entreveure el lloc on ens trobàvem: fora d'un àmbit on l'afinitat política ens resulta còmoda per a treballar sobre conceptes

assentats i propostes concretes, és a dir, en un àmbit nou, on discernir entre moments de conflictivitat i espectacle¹ ens resulta el repte més difícil.

"Aquelles propostes o reivindicacions que defugien de la demanda de reformes estatals eren rebutjades, ignorades o depreciades fins al punt de la criminalització."

El moviment dels indignats, ha materialitzat la recent pèrdua del llenguatge ja en degradació des de fa més de dues dècades; conceptes com revolució, solidaritat, suport mutu o assemblearisme han estat banalitzats. La «revolució» s'estava produint sense cap canvi de l'actual «estat de les coses». La solidaritat i el suport mutu careixien de complicitat, i l'assemblea semblava un espectacle: en ocasions pareixia la consulta d'un psicòleg, on cadascú agafava el megàfon i contava les seves penes. Les decisions que es prenién eren majoritàriament irrellevants i una opinió seguia a l'altra sense cap mena de conseqüència, encara que aquestes foren contràries. Tot anava adquirint una sòlida inconsistència. En aquest punt s'observa la dificultat de tornar a buscar un llenguatge comú, seguint dos camins paral·lels: la recuperació del vertader significat dels conceptes i la reformulació de nous conceptes comuns. Aquest pas ens serà necessari per començar a sortir de l'espectacle i poder prendre la realitat.

Des d'un principi les divergències ja naixien per contraposició a allò consubstancial als moviments de caire reformista, és a dir, alguns ens adheríem a un tipus de moviment que utilitzava una mena d'assemblearisme que tenia les contradiccions al seu si. S'escollia

l'assemblea com a eina d'emancipació, per a després "prostituir" la seua essència delegant la presa de decisions a terceres persones, als considerats creadors del problema. L'estampa era, si més no, curiosa: remei i infermetat eren les dues cares d'una mateixa moneda, una mena de *ni amb tu ni sense tu* amb la classe política. I és que delegar la nostra capacitat de decisió i gestió sobre les nostres vides a altres persones significa infravalorar les capacitats que tenim per decidir què creiem que és bo o roí per nosaltres, legitimant implícitament allò que després lamentarem.

"Delegar la gestió de les nostres vides significa infravalorar les capacitats que tenim per decidir què creiem que és bo o roí per nosaltres, legitimant implícitament allò que després lamentarem."

La corrupció d'aquest òrgan de debat i decisions col·lectives també pot tenir dues explicacions que ens poden ajudar a analitzar i entendre l'essència d'allò que estava passant a la plaça. L'anunciament de retallades en una conjuntura de crisi havia mobilitzat a la societat com feia temps que no es passava. Potser ací radique la naturalesa reformista del moviment. La reducció de l'Estat del Benestar havia fet eixir la gent al carrer, per tant, les causes ja limitaven les pretensions. En efecte, no es lluitava contra el capitalisme sinó contra la crisi, i aquest fet condicionava l'enfocament que es donava a la lluita en matèria de projecció. Si a açò li sumem l'heterogeneïtat de col·lectius i individualitats que allí es concentraven, obtindrem respostes al perquè el 15M no va adoptar un anàlisi crític des d'una perspectiva anticapitalista. A la plaça confluïen tant desencantats de la dreta com de la socialdemocràcia que mai havien

participat en moviments assemblearis; tant joves com adults "esquerrosos" que mai s'havien proposat organitzar-se més enllà d'assistir a certes convocatòries, però que ara sí que veïen que se'ls podia tocar la butxaca amb les noves mesures i no estaven disposats a cedir; confluïen també la policia que s'infiltrava per veure què s'estava coent i acomodats diversos que passejaven una estona pel carrer per tal de no estar a casa; finalment també assistien certs grups antiautoritaris que es desgastaven i desencantaven en veure que no hi havia forma de concretar uns mínims de caire rupturista. Aleshores, aquesta era d'alguna manera, la conformació tant ideològica com social que condicionaria aquest moviment i que explicaria les seues línies a seguir.

El primer tauler de reivindicacions dels indignats valencians, a semblança del dels madrilenys, reunia les tesis ciutadanistes: una major intervenció de l'Estat en la regulació del Capital i la necessitat de l'Estat com a garant de la nostra supervivència social. La reivindicació més radical era la modificació de la llei d'Hondt², ja que totes les demés podien ser assumides pels partits polítics. No es pretenia en cap moment constituir un subjecte de transformació social, sinó més bé demanar a la classe política que complira amb les seves obligacions. Part dels indignats, molts pertanyents al *gueto polític*, intentaren aprofundir en reivindicacions anticapitalistes, les quals no anaren a cap lloc, i és que voler radicalitzar un moviment que vol demanar però no prendre resulta força difícil.

"No es pretenia en cap moment constituir un subjecte de transformació social, sinó més bé demanar a la classe política que complira amb les seves obligacions."

Si hi ha un aspecte on el 15M va incidir de manera preocupant fou en la relació entre el manifestant i la policia. Si a València, anys abans del 15M, cada manifestació o concentració era més una representació teatral que una situació de conflictivitat, el 15M va acabar d'assenyar aquesta tendència d'una manera descarada. Quan algú realitzava una pintada era assenyalat i criminalitzat, si algú intentava fer alguna cosa més, s'enfrontava a més indignats que a policies. No foren poques les vegades que escoltarem "policia únete". Però tot no quedava ací: la *policia del pensament* es repartia entre les comissions de respecte i la comissió jurídica, la qual decidia en última instància quines accions podien realitzar-se segons el seu nivell de legalitat. Un pacifisme totalitari s'imposà arreu de la plaça.

Els grups o assemblees autodenominades anticapitalistes de València, el *gueto polític*, passava pel seu pitjor moment i aquest fet es va veure reflectit en el període del 15M a la ciutat. València, a diferència de Madrid o Barcelona, és una ciutat més petita on el *gueto* és més sensible als canvis generacionals o als moviments pendulars dels seus integrants, i per tant més propens a desestabilitzar-se. Partint de la base que les assemblees de caire anticapitalista de València han sigut típicament *guetistes*, i que en eixe moment no estaven ni molt menys unides, -deixant l'anàlisi d'aquest tema per a un futur-, podem afirmar que el *gueto valencià* es va veure superat pels esdeveniments. Cap col·lectiu o grup, o sols algun de forma aïllada, va ser participat d'aquells esdeveniments, ni tan sols per tal de fer una anàlisi crítica.

Tot i tenir intenció de superar la nostra condició de gueto i tots els seus llastos, considerem que formem part d'ell.

“El fenomen del 15M introdueix noves variables en el context social, unes que jugaran al nostre favor i moltes que sentenciaran la poca conflictivitat social que es pugua crear.”

El 15M ens ha servit per evidenciar la nostra falta de capacitats per a intervenir en un context on la recuperació ve donada per un nou ciutadanisme i no per la vella esquerra socialdemòcrata tradicional. Inclús podríem dir que aquest context de "mobilització social" ja ha nascut inicialment com a un moviment ciutadani, i per tant no ha calgut recuperar res. Doncs el conflicte real mai ha existit en el 15M, sols ha hagut un reclam de major Estat del Benestar; els interessos essencials dels indignats segueixen sent un major progrés econòmic i una major intervenció estatal. Amb tot açò, podríem concloure com a punt positiu el fet de la nul·la intervenció en aquest context, però realment pensem que aquesta afirmació ens seria errònia, ja que el fenomen del 15M introdueix noves variables en el context social, unes que jugaran al nostre favor i moltes que sentenciaran la poca conflictivitat social que es pugua crear. Però mai s'ha dit que la lluita social siga un camí fàcil, és més, la situació ens resulta cada vegada més desfavorable respecte a temps anteriors. Molta de la gent que em vist participar al 15M és la que ens trobarem en situacions futures, i la nostra capacitat per a analitzar críticament els esdeveniments serà fonamental per poder crear esquerdes on la conflictivitat social pugua ressorgir.

Cal recalcar que la nostra intenció ha sigut interferir en aquells contextos socials on hem pogut apreciar una mínima esquerra, encara que aquesta aposta estiga completament exposada a la incertesa i el dubte: en el cas del 15M, per a molts de nosaltres va poder

més la il·lusió de tornar a veure la "gent al carrer" que la prudència d'analitzar la situació d'una manera estratègica, d'analitzar la naturalesa d'aquest fenomen. Aquesta actitud és per a nosaltres completament comprensible, ja que som joves que sols em viscut en l'autocomplaença del *gueto* i la il·lusió per viure noves experiències pot dur-nos més bé a "caure'ns de morros". Ja són moltes les experiències que, cercant en la memòria històrica, ens han fet aprendre que la revolució no és simplement una qüestió de fases o etapes, que l'essència i naturalesa de la mobilització es força important, però alhora també pensem que els processos socials segueixen una dinàmica evolutiva i que el impuls de les nostres forces faran variar el sentit i direcció d'aquests cap a un camí o altre. Entendre l'essència d'aquests fenòmens ens serà imprescindible per poder caminar sobre terra ferma, i sobretot, per no caure en l'espectacle i la defensa d'allò contra el que realment lluitem.

“Necessitem provar nous mètodes de lluita al carrer, que l'anàlisi crític és realitze sobre accions pràctiques que desenvolupem nosaltres mateixos i no tan sols sobre allò que fan els demés.”

I si és ben cert que l'essència del 15M és una defensa de l'Estat del Benestar, també ho és el fet que aquest espectacle es supera des de dins: si la nostra intenció és superar el ciutadanisme i crear subjectes revolucionaris, aquesta feina necessita de la discussió en el carrer -boca a boca- i no tan sols des de la palestra. Necessita que provem nous mètodes de lluita al carrer, que l'anàlisi crític és realitze sobre accions pràctiques que desenvolupem nosaltres mateixos i no tan sols sobre allò que fan els demés. Cal que ens calfem el cap discutint amb aquelles

que tenen opinions distintes a les nostres, ja que els interessos que tenim ambdues seran els mateixos o seran contraris depenent de la relació que establím amb ells i no tan sols amb una declaració de principis que fem en un moment donat -no són pocs els exemples de gent que ha canviat els seus interessos en el transcurs d'un conflicte-. I si aplega el moment en que els interessos d'uns passen per imposar-se jeràrquicament sobre nosaltres, caldrà enfrontar-se a ells amb valentia.

La Primavera Valenciana

El 15M va suposar el canvi o modificació de certs aspectes en la "mobilització" o "conflictivitat" als carrers de València, així com l'anomenada Primavera Valenciana (entenent que la línia entre conflictivitat social i espectacle és molt ambigua i difusa, i que cada mobilització al carrer ha pogut tindre característiques d'ambdós fenòmens).

Deixant de banda la gràcia d'haver batejat com a «Primavera Valenciana» als fets ocorreguts durant el mes de febrer del

2012 a la capital del Túria (considerant sols els primers 5 o 6 dies de protestes), aquests esdeveniments van introduir canvis en el *modus operandis* de la protesta³. Si també és cert que la Primavera Valenciana foren uns successos enaltits pels mitjans de comunicació, i per tant una disputa d'interessos entre la classe política, no ho és menys que part dels actors dels successos foren un bon grapat de joves (estudiants d'institut i universitat majorment) de la ciutat. Els partits polítics intentaren recuperar el malestar social que és visqué aquells dies per a dur-lo al seu terreny, a la *partitocràcia*⁴, i en gran part ho aconseguiren. Però per un altra banda, molts dels joves que estigueren presents en aquells fets es varen organitzar d'una manera autònoma, sent amos de les seves accions per uns moments. Nosaltres considerem aquest últim factor molt important, ja que per a molts dels participants (gran part joves com hem dit) aquesta era la primera ocasió que sortien al carrer sense cap tipus de dirigisme i amb una forta oposició a la policia, encara que mediàticament la Primavera Valenciana serviria per a obtindre rèdits polítics (poc tardà la incansable

Monica Oltra⁵ en aparèixer). I és que, com hem dit abans, preferim mesurar la nostra afinitat amb la gent atenent a les relacions que establím amb ells als carrers i no tan sols amb els judicis preconcebuts i des de la distància. Això sí, amb prudència i pensament crític, sense adoptar un quefer *movimentista*⁶.

“Cada manifestació s’organitzà de manera espontània, sense cap autorització legal, sense el dirigisme de cap sindicat ni partit.”

Amb l'objecte de contextualitzar: tot començà arrel d'una concentració dels estudiants de l'I.E.S. Lluís Vives contra les retallades al sistema educatiu, a les portes del seu centre; on després de tallar el tràfic al carrer Xàtiva, la policia dissolgué amb violència als concentrats, efectuant diverses detencions (gran part d'ells menors de 18 anys). D'una manera espontània i amb les "xarxes socials" (twitter i facebook) com a eix de difusió

principal, el mateix vespre es realitzà una concentració solidària en el mateix institut, que també seria dissolta violentament amb el resultat de més detinguts. En els dies posteriors, uns cinc o sis, les protestes es centraran en un seguit de manifestacions al carrer que adquiriran característiques distintes a les manifestacions realitzades des del 15M fins ençà. Cada manifestació s'organitzà de manera espontània, sense cap autorització legal, sense el dirigisme de cap sindicat ni partit. Es deixaren de banda les reivindicacions inicials, es protestava contra la policia, i aquest fou el principal element de canvi en l'actitud de molts joves que allí es trobaven. Si en el 15M la policia es trobava en l'interior, en aquest cas no; el canvi s'evidenciava. Tot i ser simbòlics, la crema de contenidors i el fet de realitzar marxades arreu de la ciutat, paralitzant el tràfic i sense cap trajecte pactat ni dirigit, van ser elements que van ajudar a la ruptura del pacifisme totalitari del 15M.

El monopoli de la violència

Sovint caiem en l'error d'entendre els conflictes com a fets aïllats, com els grans mitjans de comunicació ens ho intenten fer creure, i no com el que realment són, és a dir, components d'una lluita integral que simplement mostra la seua força en aquests esdeveniments concrets, en els quals sempre acabem topant amb la repressió del poder.

Cal entendre que són els mateixos uniformats els qui ens han estat colpejant durant anys i som els mateixos els qui hem estat rebent els seus cops. Tot i tenir present aquest fet

tan assimilable, de vegades sobtem amb l'error consistent en que quan anem a certes manifestacions, vagues, etc., no recorrem a l'acció directa -si ho considerem oportú- perquè la policia de moment "s'està portant bé".

Són ells els qui han fet i fan cada dia ús de la violència, els mateixos que han reprimat manifestacions de manera injustificada, els qui ens van reprimir quan ens rebel·làrem contra el procés de Bolonya, els qui van obrir caps als estudiants del Lluís Vives, els

qui porten a terme desnonaments cada dia -deixant milers de famílies sense sostre-, els qui segresten "sense papers" portant-los als CIEs, etc. No és això violència? Han de decidir ells quan es passa de les paraules a altres maneres?

Ja ho va dir el cap de la Policia Nacional Antonio Moreno en una roda de premsa després dels incidents de la Primavera Valenciana: "No es prudente desde la táctica policial que le diga a mi enemigo cuales son mis fuerzas y debilidades".

Som el seu enemic, i en contraposició, ells són el nostre enemic. No ens enganyem per la imatge, el pacifisme i les bones maneres fent ús de la mítica frase que va marcar pancartes i consignes ara fa un any: "Som el poble, no l'enemic". L'alienació colpeja i ha colpejat durant anys, però ara ens ho estan dient a la cara.

Som el vostre enemic, i vosaltres el nostre.

“L’essència d’aquesta protesta fou realment contra la policia, uns contra els seus excessos i altres contra la seua existència..”

Tot i que la classe política va voler dur al seu terreny la protesta, intentant fer veure que amb aquestes manifestacions es reivindicava l’educació pública, l’essència d’aquesta protesta fou realment contra la policia, uns contra els seus excessos i altres contra la seua existència. Bé podríem dir que aquests successos no van tenir cap transcendència en la creació d’una esquerra de conflictivitat social, però sí podem afirmar que van tindre transcendència en l’actitud de molts joves (i no tan joves) a l’hora de protestar al carrer, on la figura del manifestant-policia va desaparèixer i un major radicalisme és va fer palès. Clar està que aquest major radicalisme pot ser integrat en l’espectacle, generalitzant-se també com a producte (Cul de Sac, 2012), però en tot cas, al igual que el sistema pot integrar la protesta violenta, nosaltres també podem fer força per a que aquest major radicalisme jugue al nostre favor, i que l’acció directa en totes les seves dimensions torne a establir-se com a mètode de lluita en les protestes de la ciutat.

La vaga del 14-N a València

L’última vaga general a València, a diferència de les anteriors, també ha marcat algunes diferències en la protesta als carrers de la ciutat. Com bé sabem, un dels factors d’aquests canvis és un augment del malestar social generalitzat, fruit de l’actual context socioeconòmic, on la gent pareix estar més predisposada a participar en nous (o no tan nous) mètodes de protesta. Si fem una recerca en l’essència d’aquest impuls de la

protesta podem entreveure per una banda, el mateix ciutadanisme (defensa de l’Estat del Benestar) que inspirava el moviment 15M demanant una major intervenció i gestió de l’Estat en les polítiques públiques, però per un altra banda també observem (com sempre, amb carència de dades fiables) un major qüestionament del sistema capitalista. Així, podem afirmar que l’augment de la tensió social ve propiciada pel context actual i no per un canvi progressiu en la consciència social col·lectiva, però tot i pensar que aquest factor resta qualitat a l’essència de la protesta, és ben cert que vivim en el present i em de bregar amb ell. En un moment com l’actual on totes les posicions es radicalitzen (sobretot el populisme d’ultradreta) és necessari treballar en la construcció d’un nou projecte revolucionari anticapitalista.

“En un moment com l’actual on totes les posicions es radicalitzen, és necessari treballar en la construcció d’un nou projecte revolucionari anticapitalista.”

La nostra manera d’ajudar a construir aquest nou projecte és intentar augmentar l’autoorganització de la gent en tots els àmbits possibles, projectes autònoms en defensa d’interessos col·lectius dignes, i per a assolir aquests reptes cal tindre experiències. En aquest sentit vàrem considerar oportuna la participació en la vaga del 14-N, valorant la possibilitat de que aquest dia es pogués desenvolupar una experiència d’autoorganització, en major o menor mesura i amb tots els seus probables inconvenients. La participació en aquella vaga tenia raó de ser si s’encarava des d’un primer moment en aquest sentit. La desaparició de la societat de classes, la seua terciarització i atomització, ens fa replantejar-nos de base la utilitat de la

vaga general; perquè ja no és una ferramenta de pressió per a aconseguir certs objectius d’una classe treballadora, ja no respon a uns objectius d’emancipació d’una classe oprimida, és una paròdia per a defensar l’Estat del Benestar i com a tal s’ha integrat en l’espectacle. Els sindicats convocants tenen els mateixos interessos que l’Estat (de fet formen part d’ell) i per tant, no és troben en conflicte amb ell. Juntament amb els *mass-media* convoquen, pacten i dirigeixen la vaga. Així, les vagues actuals no són ni de prop les vagues revolucionaries del segle XX, l’estructura de la societat industrial ja no existeix i la vaga productiva ja no respon als interessos d’una classe.

Amb aquest panorama pareixeria coherent no participar en les vagues, però així i tot, hem trobat raons per participar en elles. El motiu principal és, com ja s’ha dit, buscar una experiència d’autoorganització, en aquest cas una experiència en mètodes de protesta nous per a molts de nosaltres. Són bastants

els joves d’aquesta ciutat els qui intenten buscar pràctiques col·lectives i coordinades d’autoorganització que no vinguen dirigides per ningú, sinó per ells mateixos, i aquestes vagues han pogut servir per aquest fi, ja que un dia de vaga general dóna bastants possibilitats per a practicar mètodes de protesta al carrer. Però aquest argument estratègic ens ha dut a tindre en compte dues qüestions. La primera és el fet de tindre que dependre de convocatòries externes (en aquest cas dels sindicats) per a posar en pràctica mètodes autoorganitzats de protesta amb altra gent, fet que ens fa entreveure la situació en la que ens trobem, en la qual no som capaços d’engendrar projectes propis d’autoorganització per a la lluita social. En aquesta qüestió entraria el vector del subjecte revolucionari, és a dir, encara no som capaços de trobar llaços de complicitat entre oprimits per a conformar un projecte comú de confrontació amb el sistema dominant, i ens veiem abocats a tindre que aprofitar qualsevol oportunitat (en aquest

cas la vaga general) per posar en pràctica el debat i l'autoorganització. La segona qüestió a tindre en compte és el resultat que es pot extreure del dia de la vaga: conflictivitat o espectacle? La nostra resposta és que un mateix esdeveniment pot tenir distints resultats alhora, segons qui traga partit d'ell. Pot ser conflictivitat i tanmateix espectacle. Per a l'Estat i els sindicats és pura paròdia, el que està en joc és l'Estat del Benestar i no el sistema dominant. Per a nosaltres es pot extraure un resultat positiu si serveix per a organitzar-nos amb gent més o menys afí amb la qual no treballem quotidianament, si ens pot servir per a posar en pràctica noves relacions amb gent nova i gent coneguda, si ens pot servir per a discutir cara a cara els interessos de cadascú i les estratègies i mètodes més efectius per a aconseguir-los. En definitiva, preferirem no perdre aquestes "oportunitats", i tanmateix, ens donà igual el resultat quantitatiu de la vaga general, doncs apostem més per l'aspecte qualitatiu d'ella.

1. *Quan utilitzem aquest concepte ho fem en relació amb el discurs aportat per Guy Debord. Entenent com a espectacle aquell context social on no hi ha un conflicte real d'interessos.*

2. *Fórmula electoral utilitzada en el parlament espanyol.*

3. *En aquest apartat ens referim a la protesta com a la mobilització al carrer (manifestacions, accions diverses,...) i no a la conflictivitat social en totes les seves dimensions, ja que realment no hi ha un conflicte social amb subjectes antagònics.*

4. *Per a un millor enteniment d'aquest concepte: Miquel Amorós, El partido del Estado. Suma i sigue. Desorden Distro, 2012.*

5. *Diputada i figura mediàtica del partit polític valencià Coalició Compromís.*

6. *Concepte definit en la publicació Terra Cremada nº3, Hi ha sumes que resten, p. 18.*

INÈRCIA I 15M

“Inèrcia: Falta d’energia física o moral per alterar un costum o manera d’actuar.”

Costums, tant per uns com per altres, que s’han d’evitar. La massa s’aventura, impregna i distorsiona el sentit polític d’una protesta. Promociona i publicita l’aparent esclat de revolució des d’una organització líquida i amorfa. En els grups amb perspectives polítiques sòlides, els entusiastes, pedra en mà, pretenen radicalitzar el discurs sense una reflexió clara, estampant-se al primer torn de paraula. Altres identifiquen que la indignació ve ocasionada per la caiguda de la socialdemocràcia. Elaboren un discurs crític des d’una òptica externa i sense pretendre incidir en cap cas en aquesta conjuntura de malestar generalitzat.

Amb la copiosa publicitat del moviment del 15M, la majoria d’integrants de col·lectius antiautoritaris rebutjaven aquestes convocatòries pel caire ciutadania que presentaven, desprestigiant i desaprovant el sentit d’agitació que la mateixa massa li donava a la protesta. Des d’una perspectiva externa, contemplaven la cocció d’un moviment convocat per un col·lectiu desconegut al seus entorns més pròxims. Per una banda, l’ambigüitat i la falta de concreció del moviment que estava sorgint no acompanyava el seu seguiment. Si durant anys anteriors el radi d’acció d’aquests grups venia donat pels vincles amb altres col·lectius propers i afins, en aquest cas, l’heterogeneïtat i la desconexió dels assistents provocava certa superació i desconfiança. Aquests grups anticapitalistes jutjaren i reflexionaren els objectius de la

massa indignada, adonant-se de l'intent de reforç de l'Estat i no en pro de l'aïrt a la seua base. El moment de suposada agitació, per molts, s'observà des d'una òptica externa, inclús distant, sense voler incidir en aquest acaparador moviment, que bé és cert, era merament reformista. Però ni tan sols s'intentà fer prendre aquesta espurna, ja que no s'aportà una crítica, simplement es deixà córrer i es desacredità externament tota metodologia i praxis, sense contribuir amb l'experiència en lluites de caràcter social. Si per una banda l'experiència en les lluites que arrastraven la gran part d'aquests col·lectius jugava en favor seu (ja que podien donar una anàlisi crítica, així com horitzontalitat a un efervescent moviment que ho necessitava), d'altra banda el caire reformista que s'havia adoptat els feia reticents a participar.

perfilaren la idiosincràsia d'un moviment que naixia de la pluralitat i del descontent. Però, aquest intent resultava fallit i la suavitat del discurs antiautoritari no aconseguia penetrar entre la multitud. Aquesta, en els millors dels casos preferia apostar per les mesures ciutadanistes exposades al decàleg¹, i en els pitjors, arribava a condemnar l'acció directa, mitjançant la indiferència o la segregació d'aquells sectors que creien que deu peticions no representaven les seues aspiracions. Tot i això, s'havia caigut ja en el movimentisme². Aleshores, si abans parlàvem d'un cert rebuig per part de grups anticapitalistes cap al 15M, en aquest cas va quedar patent que mitjançant la participació directa no es podien acotar uns mínims, doncs la dictadura del pacifisme totalitari i la socialdemocràcia popular imperaven arreu de la plaça.

“La dictadura del pacifisme totalitari i la socialdemocràcia popular imperaven arreu de la plaça.”

Altres grups, col·lectius i individus es llençaven a la batalla en sentir el primer redoblar de tambors. Seduïts per la massa consumidora indignada es deixaven portar pel mateix vaixell, sense preguntar-se el per què i per a què volien incidir. Majoritàriament mostraven acte de presència i exposaven un discurs en un mar d'opinions, que es perdia en el següent torn de paraula. Aquesta pluja d'idees pareixia més una tertúlia entre orgullosos consumidors privats de luxes, que no un subjecte social amb finalitats de transformació. Els actors amb opinions més rupturistes rebaixaven el seu discurs per arribar a més gent, transformant-lo i donant-li un caràcter més possibilista per sentir-se més acollit i amb més pes en la paraula. Assistíem, doncs, a la inèrcia de voler aportar des de dins de l'assemblea unes línies a seguir que

“El triomf aclaparador de l'Estat era visible una altra vegada, ja que, havia aconseguit que part de la seua dissidència confiara en la pròpia regeneració del Sistema.”

L'estratègia de l'assemblea centralitzada a una sola plaça, com ocorria en els primers moments, ens deixava entreveure els vicis que anaven adquirint-se. L'acampada i l'assemblea centralitzada suposaven per a la massa de consumidors als quals se'ls estava privant de luxes un punt d'encontre. El capitalisme s'enfortia, ja que aquestes pràctiques esdevenien una autèntica volta de rosca més. Per entendre'ns, el triomf aclaparador de l'Estat era visible una altra vegada, ja que, havia aconseguit que part de la seua dissidència confiara en la pròpia regeneració del Sistema. Ara el punt de mira no era el capitalisme; la disgregació de les classes originada en gran part per

Grups d'afinitat.

Després d'un any treballant i arribant a conclusions, considerem que els grups d'afinitat estan formats per individus amb un gran grau de proximitat en àmbits ideològics i pràctics, a banda de basar-se com a premissa indispensable en la confiança mútua. En aquests es pretén plantejar-se i debatre com afrontar la situació actual, aspectes que ens interessaven com a grup o fins i tot interessos col·lectius; amb la combinació d'un marc teòric aplicable a una posterior pràctica, lligades en forma d'estratègia. Així doncs, després d'un debat realitzat col·lectivament el més contundent és escollir les ferramentes que es volen emprar en cas de lluita. D'aquesta manera, baix una organització autònoma i de manera horitzontal, es pretén actuar de la manera que millor es considere, tenint en compte sempre les pròpies limitacions i sense la necessitat d'atendre a explicacions davant ningú més que nosaltres mateixa.

Un grup d'afinitat no té per què centrar-se en una única proposta i temàtica, doncs aquest necessitarà de la experiència pròpia en diversos camps per a créixer en coordinació, i aquesta s'adquireix llançant-se sobre un projecte. Encara que en els primers moments es dubte quin escollir i es camine en pas fals, allò important és

triar la línia que es vol dur a terme, per així anar fent camí, adonar-se'n i rectificar si cal, sense caure en l'activisme. Poder dur varies propostes a la vegada, condiciona que aquestes vagen marcades pel seu pes i ordre d'importància (conflictivitat als barris, problemes personals, convocatòries externes, organització de jornades, caixa resistència, autogestió, ...).

Un dels debats dins d'aquests grups és saber quina línia cal portar per no caure en el immobilisme o sols en les convocatòries externes com puguen ser vagues o manifestacions. Per això cal no remetre'ns a quedar-nos en casa, sinó oferir un discurs propi i elaborat amb la finalitat de fer present la nostra veu, i alhora crear vincles i llaços amb nova gent a peu de carrer. D'aquesta manera, el que es pretén és fer de la lluita una pràctica diària i no conformar-se amb dates aïllades en el calendari com a mena de “celebració”, seguint la inèrcia.

Cal deixar clar que aquests grups no busquen convertir-se en avantguarda de cap lluita, sinó actuar de manera autònoma, prenent les decisions que el grup crega apropiades, marcant els seus màxims i mínims, sense veure's aturats per aquells que opten per altres vies, com ara el reformisme.

l'individualisme, havia fet possible la seua defensa per part de gent ideològica i econòmicament molt diferenciada. El sistema era el problema, però semblava difícil identificar contra quin sistema es "lluitava". Amb una lectura retrospectiva i amb els rèdits electorals obtinguts per alguns partits, diríem que contra el sistema electoral. Ni tan sols al *pare Estat* li calgué fer alguna concessió a la seua ciutadania per reforçar-se. Amb la repressió li valgué. D'altra banda la centralització del 15M suposava, si més no, neutralitzar la possible dispersió del moviment als barris de la ciutat, on el binomi proximitat-confiança entre els veïns era notablement més productiu pel que fa a l'agilització de l'assemblea i a la igualtat en la validesa de la veu i vot dels assistents. Consegüentment l'acció seria més real pel que fa a les preocupacions més quotidianes i tangibles dels veïns. Però, la dispersió suposava acabar amb la paradeta de la plaça de la capital, que tot i significar trencar amb la tradició de ser utilitzable sols pels pirotècnics continuava sent un espai controlat, on fàcilment s'hi podien infiltrar els nostres companys policies -no oblidem el "a ti també te roban"- i on era més fàcil fer callar aquelles veus que no combregaven amb les cúpules dirigents i els cercles que les envoltaven. En el moment que es va descentralitzar l'assemblea central, la seva magnitud va minvar i començà a veure el declivi dels seus participants.

"Ara, la inèrcia que condueix a participar de qualsevol tipus de mobilització, evoca unes dinàmiques de vegades contraproductives i contradictòries."

La capacitat d'incidència i d'implicació en aquestes mobilitzacions socials per part dels grups anticapitalistes ha estat marcada

i accelerada per el frenesí de l'actualitat. Fins fa pocs anys la participació d'aquests, quedava limitada a aparicions intermitents en l'esfera política de tradició antiautoritària, a l'espera d'una conjuntura de malestar generalitzat que permetria incidir en un possible moment de ruptura.

Ara, la inèrcia que condueix a participar de qualsevol tipus de mobilització, evoca unes dinàmiques de vegades contraproductives i contradictòries. L'afany d'estar present en totes les reivindicacions contra l'Estat i incidir en tots els moments de "conflictivitat social", pot abocar en una participació carent de perspectiva. Podem caure en la manca d'objectius si no ens acotem uns mínims que li donen una significació més enllà de la repercussió que puga tenir la convocatòria, és a dir, podem saber perquè s'està present però no per a què. Per a què assistim a una convocatòria? Per a crear pressió social? Per a descarregar la ràbia continguda? O per a construir una estratègia coordinada? Potser en uns casos serà per a aquestes tres finalitats, en altres potser sols per alguna d'elles.

Ser reticent a la participació en moviments que estan gestant-se pot esdevenir una errada. Si no acudim, en primer lloc, no podem assistir a l'aportació de les nostres perspectives en un moment clau de la formació i consolidació de moviments espontanis, on els primers dies marquen el punt d'inflexió pel que fa al rumb polític que prendrà; en segon lloc, ens resultarà més difícil posteriorment realitzar una lectura rigorosa del que allí passava. No obstant, experiències properes ens fan estar alerta. Tot moviment reformista sabem de què manca. Els seus objectius a curt termini solen emportar-se l'aprovació majoritària de l'opinió pública, alhora que emboiren les

“Si creiem que la lluita pel canvi front a l'enemic comú ha d'anar de baix cap a dalt, l'individu és el “baix”, i el que més s'apropa a l'individu és el grup d'afinitat.”

Les nostres perspectives, així com la nostra anàlisi ha de ser present allà on pretenem participar. No per arribar a més gent hem de rebaixar el nostre discurs, sinó defensar-lo fins que creiem que no tenim cabuda, si no es respecten les nostres aportacions. Aleshores, pot ser que sortir resulte necessari. Però, dins d'un mateix moviment, i més en moviments tan multitudinaris i heterogenis, existeixen diversos estadis de llaços entre individus i col·lectius. Ací l'afinitat té el paper fonamental i ella és la que ens pot ajudar a crear xarxes, que, mitjançant la confiança entre un mateix grup o entre diversos, esdevindrà un fet positiu i real. Si creiem que la lluita pel canvi front a l'enemic comú ha d'anar de baix cap a dalt, l'individu és el “baix”, i el que més s'apropa a l'individu és el grup d'afinitat, aquell grup de pròxims amb els quals ens identifiquem i organitzem per tal d'establir debats i estratègies conseqüents amb allò treballat dialècticament.

Per tant, per controlar la inèrcia i no caure ni en la repel·lència ni en la innocència per defecte, hem de mantenir-nos fermes en el nostre discurs sense suavitzar-lo, dotant de sentit les nostres paraules, i hem d'ajudar-nos de dos factors que, equilibrats, ens dotaran de les eines per combatre els prejudicis i la ignorància: l'experiència i la prudència. S'han de superar aquestes contradiccions. Valorar si els moments de ruptura ens els quals incidim valentament ens resulten

productius o si en canvi ens submergeixen en una dinàmica resultatista, en la qual preval quant de mobiliari urbà s'ha destruït. Aquesta valoració ens ajudarà a dotar de perspectiva creativa les nostres actuacions durant les mobilitzacions. Cal no desvincular el debat, l'estratègia i la valoració crítica per tal de no només autocomplaure'ns, i fer de l'espontaneïtat³ l'excepció que confirma la regla.

1. <http://www.acampadavalencia.net/pagina-ejemplo/decalogo/>

2. *Entenem per movimentisme aquells grups que tot i voler desbaratar els fonaments del sistema, pronostiquen que la societat no pot emprar un discurs contundent front al Capital i per tant “infantilitzen la gent, amaguen part del seu discurs i manipulen en la teoria i en la pràctica allò que, suposadament, executen conjuntament.” Terme extret de Terra Cremada, publicació contra la derrota.*

3. *En aquest cas, quan ens referim a l'espontaneïtat, fem referència a aquelles situacions on realitzem accions que naixen d'un impuls intern motivat per la ràbia i que es caracteritzen per la carència de planificació.*

LA VAGA COM A EINA DE LLUITA

En el context actual, on els condicions són progressivament més asfixiants, resulta lògic pensar que cada vegada som més els qui ens qüestionem i plantegem alternatives als problemes actuals i al Sistema que els genera. Si pretenem realitzar un canvi o transformació radical de la societat serà necessari sotmetre-la a una anàlisi en profunditat per tal d'identificar les causes i les possibles solucions. S'haurà de tenir en compte la perspectiva històrica: analitzar els moviments i revoltes anteriors per a que el contínuum d'experiències suposen un aprenentatge útil on s'evidencien tant les limitacions, com els errors i els encerts. Certament, en la majoria dels casos aquestes lluites van significar poc més que la millora de condicions en aspectes concrets com per exemple, en el terreny laboral, on es van reduir els horaris de treball en les fàbriques,

o també l'abast d'alguns drets polítics i socials.

“Aquesta visió minvada de la realitat és perillosa, perquè ens dificulta tenir una perspectiva global del problema..”

Resulta inevitable que el descontent general de la població es transforme en més manifestacions, concentracions, vagues, etc. Majoritàriament, aquestes es limiten a àmbits i problemàtiques determinades, com les del camp de les retallades socials. Aquesta visió minvada de la realitat és perillosa, perquè ens dificulta tenir una perspectiva global del problema i impossibilita que les nostres accions estiguen encaminades a l'arrel del problema. Haurem d'anar

en compte amb aquests moviments de prudent caràcter reformista, ja que la seua interpretació intencionada de la realitat pot confondre'ns i frustrar-nos. És així com molts acaben per abandonar qualsevol tipus de lluita, renegant i deixant de creure en cap possibilitat de canvi real. No obstant això, resulta interessant comprovar com, tot i que aquest tipus de manifestacions augmenten en nombre, creix la consciència de la gent respecte a la inutilitat d'aquestes. Així doncs, caldrà conèixer i experimentar amb altres formes d'organització i lluita en les que realment es reflectisca el nostre treball, interessos i iniciatives, sense imposicions ni condicionaments, sense representants o cúpules que dins del sistema continuen i compliquen el seu rol. Haurem de veure més enllà de la falsa aparença de conflictivitat social que ens venen els sindicats i demés aparells sectorials, els quals acaben per anul·lar la nostra capacitat d'autoorganització i lluita, impedit així que sorgisca un teixit social actiu i combatiu.

Reprement el tema de les vagues com a instrument de lluita, abans d'analitzar les

estratègies, eines o mètodes que en elles s'utilitzen, caldrà replantejar-nos tant la seua finalitat com la seua eficàcia, i per això hem de remuntar-nos al seu concepte històric. La vaga està associada a la demanda de millors condicions de treball, al desenvolupament del moviment sindical en general i a l'anomenada lluita de classes. Encara que els seus orígens es remunten a la Revolució Francesa del 1789, el seu ple desenvolupament es produeix amb la Revolució Industrial i la generalització del treball assalariat, al tombant del segle XVIII i principis del segle XIX. L'origen de la vaga unit al moviment sindical es contextualitza en els primers moviments obrers a Anglaterra principalment, on van començar a desenvolupar-se moviments com el ludisme. En anys posteriors, al voltant del 1830, apareixen les primeres organitzacions obreres de caràcter sectorial.

“La creixent globalització suposa que totes les seves estructures i sistemes estan tan interconnectades, que resulta pràcticament impossible atacar als veritables motors econòmics.”

Actualment, donada la complexitat del sistema econòmic en el qual vivim, la idea de paraitzar el sistema de producció és gairebé il·lusòria i en els casos en que s'aconsegueix realment no es causa cap canvi o dany substancial i/o irreparable. La creixent globalització suposa que totes les seves estructures i sistemes estan tan interconnectades i han arribat a un nivell de desenvolupament tal, que resulta difícil atacar als veritables grans motors econòmics. L'automatització del procés de producció fa prescindible la mà d'obra i, per tant, als treballadors, encara que augmente la demanda de producte. Per aquest motiu principalment, és molt difícil o pràcticament impossible pretendre paraitzar o sabotejar el cicle de producció mitjançant l'absència laboral. I en cas d'aconseguir part d'aquest objectiu, les seues veritables possibilitats de pressió i dany al sistema, o de perpetuar un conflicte, són més que dubtoses.

Per una altra banda, qualsevol que siga la forma, mètode o instrument de lluita dins d'un conflicte on no hi haja cap tipus de relació, coordinació, treball o conscienciació

real dels seus agents, estarà condemnada al fracàs i es convertirà en un espectacle. Per això, les vagues actuals semblen un escenari més de la societat de l'espectacle en la que vivim. Han deixat de ser una eina del treballador per passar a ser un instrument al servei del sistema, el mateix que es serveix d'aquestes per a perpetuar les seves relacions de poder. Tot està dins del fals escenari de lluita, on ens volen fer creure que tenim certa llibertat en la representació del nostre paper i possibilitat de generar algun canvi. Però aquest panorama està més que controlat i manipulat, ja que tant els mitjans de comunicació com els sindicats juguen un paper fonamental com a moderadors del “conflicte”.

“Actualment l'escenari és diferent: les vagues són convocades i pactades pels sindicats majoritaris i no pels treballadors.”

Bé és cert que, com hem dit, les vagues han estat una important i històrica eina de pressió, mitjançant les quals es perseguen certes millores circumstancials. Abans les vagues es feien des de la base, no des de les cúpules,

i eren resultat del treball i l'organització dels treballadors. Actualment l'escenari és diferent: les vagues són convocades i pactades pels sindicats majoritaris i no pels treballadors. No aconsegueixen millorar les condicions laborals, i quan suposen algun canvi, majoritàriament es dona per la necessitat que té el mateix sistema d'adaptar-se a nous temps; d'aquesta manera, podrà seguir existint la figura del consumidor, ja que el sistema necessita treballadors que consumisquen i servisquen, i no parats i insolvents.

“És per això, que no podem considerar ara mateix la vaga com una eina dels treballadors, però sí un mitjà pel qual els polítics acorden i dominen les masses i els explotats per mitjà de sindicats que en realitat únicament persegueixen la defensa dels interessos dels poders econòmics i que és per mitjà de convocatòries sindicals com utilitzen les vagues per guanyar poder polític i fer propaganda.” (Amoròs, 2012)

Aquestes convocatòries tracten de demostrar la seua capacitat de control, doncs limiten qualsevol moviment polític i social, per poc revolucionari que puga ser; són manejades i dirigides, pel que acaben sentenciant i anul·lant la nostra capacitat d'autorganització. A més, sempre queden limitades al terreny laboral, atenent únicament a un dels aspectes del complex problemàtic context social que ens engloba. Sota aquest enfocament limitador i aïllant de la realitat, tots els esforços quedaran malgastats, perquè no estaran enfocats sobre l'arrel del problema.

“L'anomenada històricament classe treballadora es manifesta avui (...) com una classe apolítica i desconfiada.”

És important entendre com i per què les classes oprimides han acabat per delegar les seues accions principalment en sindicats, entre altres estructures i mecanismes propis del sistema i del poder. Ens trobem davant d'un panorama on la clàssica anàlisi i perspectiva de classes socials ha quedat una mica desfasada. L'anomenada històricament classe treballadora o obrera es manifesta avui com una massa molt heterogènia d'assalariats, que contextualitzada en una societat individualista i dependent, apareix, a grans trets, com una classe apolítica, desconfiada i sense major nexa comú que la dependència d'un salari. Per comprendre com s'ha arribat a aquesta situació caldria atendre als diferents aspectes que componen el desenvolupament i evolució d'aquest feroç sistema capitalista.

Allò que anomenem “desencís de la classe treballadora” respon al brutal canvi socioeconòmic que ha estat transcendental per a la mateixa. Actualment ens trobem en una societat amb un predomini esclafidor del sector serveis, on la relació obrer-patró tradicional s'esvaeix i passa a ser molt menys perceptible. D'una altra banda, la tecnificació i automatització del procés de producció, unida a la deslocalització de la mateixa, també han influït notablement en la degradació de la consciència de classe explotada. A tot açò caldria sumar els potents mecanismes de distracció i control del sistema, on podríem situar des dels mitjans de comunicació, fins als patrons d'oci i consumisme que constantment ens bombardegen.

No existeixen vagues obreres, perquè ja no existeix la classe obrera com a tal. Els treballadors no estan units, de fet estan dividits pel treball i l'espectacle, sense

interessos comuns, consciència ni organització, semblen incapaços de crear un moviment organitzat i autogestionat per a i des d'ells mateixos. És pràcticament impossible que aquests puguin defensar-se autònomament així, fet que provoca la delegació en sindicats per la cerca de representacions. Sota aquest panorama desolador, resulta difícil trobar eines que ens servisquen per impulsar la lluita, i que possibiliten un veritable canvi revolucionari. Per això, hem de replantejar-nos tant les formes com els instruments que realment fan pressió i provoquen ruptures en el sistema que ens esclavitzava, i de quina manera podem promoure la conscienciació i organització de tots els oprimits.

“Es tracta de crear ocasions per escalfar l'ambient, conèixer-nos, provar tàctiques, prosseguir amb l'autoorganització i la mobilització.”

Arribats a aquest punt, queda clar que les vagues actuals tal com es plantegen no suposen una eina de lluita ni una mesura de pressió. Llavors, com podem aprofitar aquestes conjuntures per a promoure una veritable transformació social? Nosaltres defensem la participació activa, però amb una perspectiva molt analitzada. Hem de ser conscients de què són i què signifiquen les vagues avui en dia, conèixer la seva limitació, el seu caire pactista, i la seva organització i aprofitament des del poder. Haurem d'entendre-les com una eina per trobar-nos amb altres persones i col·lectius, per crear llaços, veure les nostres forces i possibilitats, i experimentar. Es tracta de crear ocasions per escalfar l'ambient, conèixer-nos, provar tàctiques, prosseguir amb l'autoorganització i la mobilització, entre d'altres.

Per finalitzar, considerem necessari fer una crítica a l'activisme oposat en molts moviments, el qual actua per inèrcia i manca d'objectius. És necessari adquirir una base teòrica i de debat prèvia a qualsevol acció per a saber realment fins on es vol arribar i què es vol aconseguir. Un dels objectius pels quals realitzar accions conjuntes, ja siga en vagues o en altres ocasions, és obtenir llaços de confiança, companyerisme i solidaritat real. És important el treball de teòric, però no ho és menys cercar noves estratègies i mètodes per a eixir al carrer. Per açò es dona tanta importància a la bona coordinació i al fet d'estar receptiu de cara a propostes alienes, encara que sempre s'ha de tenir ben clar quines són les idees pròpies, però deixant a un costat les posicions egòiques i sent sincers amb nosaltres mateixes, dins de les nostres possibilitats i amb la finalitat de perpetuar l'organització i la lluita.

“Fer de la lluita un continu trencament amb els altres no és alguna cosa radical. Allò radical i subversiu és construir alguna cosa col·lectiva en un món que ha estat dissenyat específicament per a l'aïllament, la solitud i el desencís.” Klinamen i Comunización, Pròleg de la Crítica de la Internacional Situacionista, 2009.

“El bombardeig d'imatges i informacions és inquietant quant a quantitat i profundament difús quant a l'anàlisi.”

En l'actualitat, ens trobem en un context sociocultural en què sembla que la societat

DESIGNI ENTORN AL CONTEXT IMMEDIAT

La vaga sempre ha estat una ferramenta essencial dintre dels moviments contestataris, i sobretot en l'anarquisme, ja que amb aquesta es feia més visible la conflictivitat i es plantava cara de manera col·lectiva als opositors, ja fóra al carrer, a les fàbriques, o a altres escenaris coetanis. Al llarg de la història trobem un gran nombre de vagues generals que han marcat un abans i un després per al moviment obrer. Aquests moments de lluita suposaven exercicis de ruptura i d'exigències reals, de lluita de base i valentia solidària.

de l'espectacle siga qui regne. La televisió i certs mitjans de comunicació juguen un paper bàsic marcant els patrons de pensaments a partir de les seues *agendes setting*¹. A més, aquests mitjans abusius estan en mans de certes multinacionals amb un règim de valors i ideologies ja conegudes per totes. Un altre punt important que conforma l'actual situació és la incorporació de nous actors comunicatius en la funció. D'aquesta manera, abans, tot allò no televisat semblava que no existia; ara, a més, si no es “penja al feisbuc” pareix que no haja passat. El bombardeig d'imatges i informacions és inquietant quant a quantitat i profundament difús quant a l'anàlisi. Es busca la seducció del consumidor —d'informació, en aquest cas— mitjançant l'aparició de repetides seqüències audiovisuals que generalitzen, manipulen i minimitzen o magnifiquen les

coses segons els interessos de l'emissor. Actualment, l'antiga lluitadora, obrera o vaguista es té com una actriu, una part efímera del conflicte que haurà de ser retransmesa per interès del show.

“Caldrà posicionar-se i prendre partida basant-nos en una ferma postura teòrica que desenvoluparem a partir del debat i el discurs col·lectiu.”

Nosaltres entenem i sentim “la lluita” com una part fonamental de les nostres vides. El nostre dia a dia moltes vegades es converteix en un conflicte constant amb el context que ens envolta. El rebuig dels estaments, esquemes i paradigmes es converteix en tenaç i la ruptura es fa necessària. Però, tot i això, hem d'anar en compte. Els peus sempre han d'estar a terra i no s'ha d'agafar el primer vaixell que parteix sense analitzar el seu rumb. L'estratègia serà essencial. La pràctica i la teoria han d'estar íntimament entrelaçades. Caldrà posicionar-se i prendre partida basant-nos en una ferma postura teòrica que desenvoluparem a partir del debat i el discurs col·lectiu.

Nosaltres no volem participar en l'espectacle com a tal. No volem ser unes titelles que actuen sense enteniment, ni uns actors sense els quals el plató es quedaria buit. La nostra lluita i les nostres xarxes han de ser tan fortes —i reals— que es queden fóra dels seus canons, que no càpiguen en uns telediaris buits que, de fet, caldria destruir. Sabem que en som unes quantes, però pensem que encara hi ha moltes més com nosaltres en cada barri i en cada cantó, a la vorera de la revolta.

“El carrer és un lloc indispensable on crear llaços d'afinitat i pràctiques subversives.”

Amb tot açò, la decisió sobre la utilització de la vaga com a ferramenta es torna complexa i el nostre debat fluctuós, però cada vegada més encaminat. Com hem dit, renunciem als escenaris del capital i a les pràctiques dels qui ballen la seua dansa. Però, alhora, pensem que el carrer és un lloc indispensable on crear llaços d'afinitat i pràctiques subversives. Aquest es converteix en un punt de trobada indispensable on les accions prenen el seu caràcter més pragmàtic i físic i on el colze a colze és el punt clau de la realitat.

Entenem, per tant, que seria una errada no prendre el carrer. Seria una errada quedar-se en la queixa i no desenvolupar una pràctica lligada. Entenem els arguments que es contraposen a la pràctica vaguística en un context com el que hem explicat. Entenem que moltes de les “manifestacions” i les protestes —que acaben convertint-se més en processons que en allò que el seu nom indica— són convocades per gents que no ens resulten afins, i moltes vegades inclús els considerem com a enemics potencials. Però a partir d'una anàlisi ferma i unes accions col·lectives encaminades es poden obtenir una sèrie de resultats, si més no, buscats i desitjables. La lluita està al carrer i sense pràctica no hi ha victòria. Ens hem de buscar entre nosaltres i crear llaços fermes, que les nostres accions també parlen per nosaltres. Que la idea s'estenga i l'empatia i la complicitat siguen tan fortes que trenquen les seues reixes.

1. La teoria de l'agenda setting o agenda mediàtica radica en la idea o percepció que els mitjans de comunicació poden arribar a tindre una influència molt profunda al procés de formació de l'opinió pública. Bernard Cohen afirma que “la premsa potser no tinga èxit dient-li a la gent com ha de pensar, però sí que triomfa meravellosament dient-li als seus lectors sobre què ha de pensar”.

REFLEXIONS SOBRE EL SISTEMA EDUCATIU

Durant les últimes mobilitzacions estudiantils, hem pogut observar que l'objectiu de les reivindicacions presentades pels estudiants és aconseguir una educació pública i de qualitat. Des del nostre punt de vista, creguem necessari el debat i la reflexió en torn al sistema educatiu com a tal. Degut a la situació socio-econòmica en la que ens trobem, les lluites estudiantils actuals intenten aturar les retallades als sectors públics, tot i que no són una solució a la crisi que estem vivint. S'ha de tindre en compte per una banda, que aquestes no són lluites aïllades i, per l'altra, i més important, pensem que la solució no és lluitar contra les retallades sinó més bé contra el sistema que ens han imposat, que no hem triat i que ara, més que mai, ens ofega. Tanmateix, no s'ha arribat a fer una anàlisi real sobre l'educació en sí mateixa, fet que ha permès

que diferents sindicats i organitzacions, com per exemple l'Assemblea Antirepresiva El Micalet entre d'altres, s'apropien d'aquesta lluita formulant uns objectius que no van més enllà de reformes superficials que advoquen pel manteniment de l'Estat del Benestar. Amb açò intenten desvirtuar o anular qualsevol discurs que posen en entredit el rol que exerceix el sistema educatiu en les nostres vides o propose la destrucció de la institució escolar i la creació d'alternatives reals basades en valors com la horitzontalitat o solidaritat.

“No s'ha arribat a fer una anàlisi real sobre l'educació en sí mateixa, fet que ha permès que diferents sindicats i organitzacions s'apropien d'aquesta lluita formulant uns objectius que advoquen pel manteniment de l'Estat del Benestar”

Així doncs, s'hauria d'examinar el paper de l'escola dins el sistema capitalista, les seues funcions i finalitats, així com els mitjans per aconseguir-les. Abans del s.XIX l'educació formal era elitista i eclesiàstica. Va ser després quan es va crear l'escola pública a càrrec de l'Estat. L'ensenyament acadèmic sempre ha volgut ser un mitjà per formar a persones en els valors predominants dins de l'ordre establert. Anys enrere es podia veure amb més claredat com l'escola intentava inculcar valors com la submissió i l'obediència. Educar a la població sí, però sols en el que interessava per a tindre'ns domesticats. Ara, en canvi, aquesta dominació no es veu tan clara però està present a totes les escoles, instituts i universitats. No podem parlar del sistema educatiu com un cosa separada de la societat ja que forma part d'ella i, a més a més, és una part fonamental. Dintre del

sistema educatiu és on passem una quarta part (o més) de la nostra vida, aquest naix per a poder ocupar als infants i als joves que encara no es poden integrar al món laboral per la seva edat. El que s'intenta a les escoles és crear ciutadans i treballadors. Els xiquets i els joves es converteixen en presoners a temps parcial quan s'inicia l'escolarització obligatòria (García Olivo, 2011). Per poder-se perpetuar la societat capitalista és molt important l'assistència al sistema educatiu, per això aquest es fa obligatori per a tots els ciutadans. Quan es crea aquest sistema educatiu, es concebeix als xiquets com "éssers vius buits de continguts" i és allí on s'omplin dels que interessen.

Per tant, podríem dir que les funcions primordials de l'escola són: primer la de retenció/custòdia -des de ben petits

perquè així és més fàcil de modelar a les persones per a que de majors tinguen menys resistència a l'autoritat-; la segona funció és la de construir-nos com a ciutadans que obeeixen al poder polític mitjançant els drets i les obligacions; i per última, la funció de capacitar-nos per algun tipus de treball segons les habilitats i competències, cosa que transforma a les persones en mercaderies que vendran la seva força de treball per un preu.

Vivim a una societat de consum on la institució educativa resulta en una indústria, ja que es persegueix aconseguir un producte al que anomenem "diploma". En ella, els estudiants som els grans consumidors i el personal docent són els empleats. Aquesta indústria s'ha convertit en una de les més grans i poderoses dins el sistema capitalista en el que vivim. I el més perillós d'això és que està controlada per un nombre reduït de persones que són les que prenen decisions referents als continguts i objectius que es desenvolupen al sistema educatiu, basant-se en les necessitats de l'Estat més que en les necessitats socials, culturals i individuals. En general podem dir que el que s'intenta ensenyar a les escoles (sobretot durant el període d'ensenyança obligatòria) és una cultura que busca la submissió de l'individu per poder reproduir i legitimar la dominació social capitalista.

"El que s'intenta ensenyar en les escoles és una cultura que busca la submissió de l'individu per poder reproduir i legitimar la dominació social capitalista."

D'altra banda, ens fan creure que l'escola és necessària per poder viure en societat, és a dir, per a poder tenir un treball, una posició social i un nivell econòmic que ens converteix en subjectes viables dins del sistema. Aquest

està estructurat d'una manera ben definida: se'ns diu que per poder treballar necessitem un títol que ens qualifique, que ens diga si som o no capaços d'exercir dit treball. És ací on juguen el seu paper les universitats les quals, per accedir necessites haver superat unes proves determinades dels coneixements establerts per les escoles i els instituts. És ací on es poden observar algunes de les relacions dins de la societat: estudiar per a treballar, treballar per a viure. Aquesta és l'altra forma de dominació de la població de la que abans parlàvem, sols que està més camuflada que la de l'adoctrinament per part de l'església. Normalment es considera que estudiar és la forma d'obtenir un treball millor remunerat i valorat socialment (encara que sabem que açò ja no és tan real com anys enrere) o per a aprendre i tenir més coneixements. L'escolarització obligatòria i, posteriorment, l'estudi universitari és una forma més de control de la població, de mantenir als ciutadans ocupats en allò que creuen que es seu però que, al cap i a la fi, és una forma més complexa de reproduir i mantenir la societat capitalista. Ens fan creure que estem fent una funció per a nosaltres mateixos (els meus coneixements, la meua nota, el meu títol, la meua feina...) però, la realitat ens diu que l'estructura social necessita d'aquests individus per a poder perpetuar-la. Aquesta explicació es pot veure amb més claredat en els estudis superiors, doncs tots els continguts curriculars estan enfocats a l'especialització de directius, enginyers o agents d'explotació i persones que controlen les ideologies (mestres, educadors, professors...) on tots a compleixen el seu paper fonamental en la societat. No podem oblidar a totes aquelles persones que no aconsegueixen cap titulació i acaben tenint treballs més precaris, aquests vindrien a ser els grans explotats. Tot i que actualment la superació del període

acadèmic ja no és un factor determinant que garanteixca una posició social privilegiada.

Tenim que tindre ben clar que l'educació formal no està creada per a que les persones aprenguen, es desenvolupen íntegrament, es deixen guiar per les seues inquietuds i motivacions intrínseques... a més a més, l'educació també es pot donar fora del sistema educatiu —en contra de l'opinió de molta gent, l'educació no és igual a estar escolaritzats—. L'intercanvi de coneixements entre les persones haurien de ser transmesos d'una manera horitzontal i transparent, respectant els ritmes individuals d'aprenentatge. Però la realitat no ens diu el mateix.

“L'intercanvi de coneixements entre les persones haurien de ser transmesos d'una manera horitzontal i transparent, respectant els ritmes individuals d'aprenentatge.”

La lluita d'estudiants no es pot considerar com una lluita lligada a perpetuar el sistema educatiu o a millorar-lo sinó, més bé a destruir-lo per complet començant per la seua base, el capitalisme. D'altra banda, no es pot pensar com una lluita aïllada de la resta ja que, l'aparell educatiu conforma un mecanisme més de control emmarcat dins aquesta mateixa estructura. Durant tota la nostra vida seguiran existint altres tipus de conflictes com puguen ser els de barri o les desigualtats que naixen del mateix punt: el sistema que ens han imposat que, com ja sabem, sols afavoreix a una minoria. No pretenem reforçar l'Estat del Benestar intentant pal·liar les deficiències que l'actual situació de crisi exigeix, sinó buscar l'arrel del problema. Hem d'aprofitar aquests moments de tensió per a poder

crear relacions amb altres persones afins a nosaltres, assemblees de proximitat sense dirigents ni sindicats que ens guien per tal d'autoorganitzar-nos i ixir al carrer per abolir el capital i pendre el que és nostre.

“Hem d'aprofitar aquests moments de tensió per tal d'autoorganitzar-nos i ixir al carrer per abolir el capital i pendre el que és nostre.”

Ens han arravatat tant que ara no tenim res a perdre. Hi ha inseguretat però no tenim por. No ens quedem amb el discurs simplista de defensa de l'educació pública, obrim els ulls i creem un futur nou entre totes. No deixem el demà en les seves mans, abolim les seves institucions i construïm els nostres espais.

NAIXEMENT I MORT DE L'ESTAT DE BENESTAR.

Acabada la IIGM i iniciada la Guerra Freda, el bloc capitalista occidental i el comunista de l'est s'enfronten en un conflicte fonamentalment econòmic, ideològic i polític per implantar en el món el seu model de govern. Europa havia quedat destrossada pels alçaments nacionalistes i es trobava en primera línia de front. Amb l'objectiu de reforçar el bloc capitalista, els EUA van fer de pare salvador amb el conegut Pla Marshall, reactivant l'economia europea —en benefici propi— amb el carbó i l'acer com a mitjà per a, així, demostrar al món i, sobretot a l'URSS, l'auge del poder capitalista. Europa Occidental havia de ser el gran model social en contra del comunisme.

En conseqüència, l'economia creix sense fi amb plena ocupació durant la segona meitat del s. xx: existeix una estructura demogràfica

jove disposada a treballar, a més d'una seguretat i estabilitat laboral en un mapa mundial on Europa és el centre del món. En aquest context apareix l'Estat de Benestar, un model social caracteritzat per la seguretat (educació, sanitat, pensions) i la cobertura de les necessitats (de les necessitats pròpies del model social) dels treballadors, és a dir, una dependència total de la figura de l'Estat i les seues polítiques. Espanya visqué el seu cas particular fins els anys 70 amb la dictadura, on ja s'havien iniciat una sèrie d'actuacions per part del règim (vivenda de protecció oficial, sanitat, etc) que albiraven un futur de polítiques públiques socials materialitzades en l'entrada a la democràcia. L'Estat augmenta de tamany i amb ell la fiscalitat així com les polítiques que afavoreixen la dependència social.

“Un model social caracteritzat per (...) una dependència total de la figura de l'Estat i les seues polítiques.”

“Calia tindre la societat relaxada i satisfeta: satisfeta pel fet de pensar que anys de lluita havien donat com a fruit eixos privilegis socials.”

Però aquesta “bonança” que s’ha viscut durant el segle xx i part del xxi és a causa de la prosperitat econòmica? Són els bons temps els que mouen als polítics, tant neoliberals com socialdemòcrates, a preocupar-se pel benestar social? No, la causa és la por. Recordem que el món estava polaritzat, existien dos opcions i, per tant, s’havia de tindre satisfet el treballador per evitar el contagi comunista. Cal afegir que, després de més d’un segle d’industrialització, d’afinament de treballadors en fàbriques que compartien tota una sèrie de valors comuns, aquests havien desenvolupat mètodes d’autoorganització i lluita realment efectius contra un enemic clar: el patró. Atenent a la capacitat organitzativa de les milers de persones que mouen el sistema, les diverses demostracions del seu poder aturant la producció així com els llaços de solidaritat existents i la capacitat d’autoorganització al marge de l’Estat, són un subjecte a tindre en compte per part dels polítics a l’hora de prendre les seues decisions. Calia tindre la societat relaxada i satisfeta: satisfeta pel fet de pensar que anys de lluita havien donat com a fruit eixos privilegis socials. Encara hui se sent allò de “ens han llevat el que aconseguiren els nostres pares”. Naix així l’instrument que dissimularia durant uns cinquanta anys l’exploatació que subjau baix el sistema capitalista i que donaria lloc a generacions d’assalariats que, en primer lloc confien plenament en l’Estat com a figura de protecció i com a element de benestar, i en segon lloc han transmès inconscientment aquests valors a les generacions posteriors.

Amb la caiguda del comunisme s’obriren les portes d’un “nou món”, un Nou Ordre Mundial basat en el triomf definitiu del capitalisme, on la democràcia occidental és la forma suprema d’organització política i, l’economia de mercat, la més idònia. S’inicien un conjunt de polítiques que obrin les portes a la liberalització econòmica, a la reducció de l’Estat i a un major pes de l’economia, és a dir, es traça un nou full de ruta global de caire neoliberal (Consens Washington¹). Es produeix una ruptura històrica. La revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació permeten el desplegament d’empreses i operadors financers que navegaven per l’espai global sense cap tipus de control, deslocalitzant la indústria allà on els costos salarials són més baixos.

Aquests canvis globals donen lloc a una profunda transformació de les societats europees, les quals passen a ser (post) modernes i (post)industrials, on el sector econòmic predominant és el dels serveis. Cada vegada són menys necessaris els treballadors industrials, conformant-se així una societat de tècnics especialitzats on la tecnologia és la base de la seua esclavitud. Aquests processos condueixen a una alienació de la societat en favor del consumisme, es trenquen els llaços de solidaritat i naixen noves estructures individualistes basades en el consum, com si ja no hi haguera res més pel que lluitar. Amb la caiguda del comunisme i la descomposició de la classe obrera ja no hi ha dos mons per comparar ni

un enemic físic clar i evident. Els assalariats deixen de compartir valors comuns i naixen els conflictes dins d'una mateixa classe social (immigració, lluita per un treball, etc). El model social anterior ja no és necessari, no hi ha un subjecte social al que tindre en compte ni capacitat d'autoorganització al marge de l'Estat, com si l'única opció fóra operar dins el marge de maniobra que aquest ens deixa (sindicats, *partitocràcia*, etc) o pel contrari no fer res. No es planteja altra opció que viure en aquest model de món, la modernitat ens ha convertit en individus aïllats que no podem veure més enllà de la nostra vida personal, que gastem els nostres esforços lluitant i competint en aquesta societat cada vegada més buida: ja no som un subjecte a tindre en compte.

social suficientment organitzat, conscient i solidari que puga exercir qualsevol tipus de pressió.

“Aquests processos condueixen a una alienació de la societat en favor del consumisme, es trenquen els llaços de solidaritat i naixen noves estructures individualistes basades en el consum.”

La descomposició tan subtil que ha estat produint-se des dels anys 90 s'ha vist obligada a accelerar-se davant la crisi econòmica del 2008, donant lloc a les agitacions socials que el poder tant ha intentat evitar durant els últims anys, quant tots estàvem absorts amb la quantitat de treball disponible, amb la capacitat per satisfer les nostres necessitats més absurdes o amb el fet d'adquirir qualsevol innovació tecnològica.

Consegüentment, com sostenen alguns sociòlegs, des dels anys 90 “l'estructura social ha passat de tenir forma d'ametlla, a tenir forma de diamant invertit”, és a dir, cada vegada hi ha menys rics, que són més rics, i més pobres, que són més pobres que mai, davant la falta d'un subjecte

1. *El Consens de Washington és un conjunt de polítiques econòmiques considerades durant els anys 90 per organismes financers internacionals, com el FMI o BM, com el millor programa econòmic per impulsar el creixement.*

SUBJECTE REVOLUCIONARI: *Inici i decurs d'una deshumanització*

El capitalisme té un component clarament orgànic, és a dir, com a sistema està en constant canvi, renovació, reformulació i reinvençió; sense perdre la seua essència autoritària es troba en una espiral de constant perfeccionament dels seus mètodes de dominació. Ens trobem, sense cap dubte, en un nou cicle motivat per la crisi econòmica que estem patint. La coacció, el control a diferents escales i l'abús de poder són cada vegada més patents. Les conseqüències són evidents: es crea una societat d'individus submisos, deshumanitzats, sense voluntat pròpia ni pensament lliure, amb una capacitat cada vegada més minvada per a qüestionar res. Una societat on sols s'obeeixen els dictàmens que ens vénen imposats des dels cercles de poder, és a dir, el component d'allò més pròpiament humà està sent constantment assetjat. Allò que ens queda: una societat cada vegada més deshumanitzada.

“En els temps en què vivim la comoditat és la moneda de canvi mitjançant la qual posem en venda tota llibertat i autonomia, i la delegació en tercers és la regla en tots els àmbits de la vida quotidiana.”

En aquest clima en què ens trobem, la nostra essència (la consciència; la possessió de principis i de valors, la capacitat d'empatia, de solidaritat...) està sent dinamitada de manera continuada a mans dels diversos mecanismes de poder (mitjans de comunicació, sistema educatiu, tecnocràcia...). Aquests mecanismes de control del pensament, dels hàbits i de l'acció estan exercint constantment una gran força que aniquila qualsevol esclat de llibertat. En els temps en què vivim la comoditat és la moneda de canvi mitjançant la qual posem en venda tota llibertat i autonomia, i la delegació en tercers és la regla en tots els àmbits de la vida quotidiana.

Així doncs, pensem que té una importància capital analitzar en quines circumstàncies ens trobem pel que respecta a l'autenticitat d'un subjecte revolucionari, un subjecte plenament conscient que pugui fer front al poder imperant i a tots els seus mecanismes de control. Per abordar aquest tema, creiem que resulta imprescindible formular-nos algunes preguntes: podem parlar de lluita de classes? Realment existeix una classe obrera, conscient, cohesionada, coordinada o sols és un miratge per fer-nos creure que hi ha una clima real de lluita? Existeix realment aquell subjecte revolucionari tantes vegades reivindicat des del sindicalisme d'estat? És real parlar de classe obrera o sols és un anacronisme melancòlic? Tant les causes d'aquesta desaparició com els diferents factors que interactuen per a impedir que aquest subjecte pugui ser una realitat, o almenys una possibilitat emergent en l'actualitat, així com les formes de fer-li front, seran l'objecte d'aquesta reflexió.

en algun d'aquests països no afectaren a la producció. Per altra banda, la globalització permetia a l'empresari portar ràpidament mà d'obra d'un altre país, per tant la vaga no afectava a la producció. Aquests fets relacionats amb l'efectivitat de mètodes freqüentment utilitzats com a ferramenta de lluita junt a altres com el sabotatge, lligats a la creixent heterogeneïtzació de la societat —ja no hi ha una majoria que treballa a les fàbriques, una majoria obrera com es donava a finals del segle XIX i a principis del segle XX, sinó que hi ha una gran diversificació en les funcions dels treballadors— ha donat lloc al fet que no hi haja una classe diferenciada i homogènia, sinó diversificada en: obrers de fàbriques, oficinistes, treballadors autònoms, empleats públics, etc. L'únic tret comú que resideix en tots ells és que són treballadors assalariats. Per tant, pensem que la lluita contra el treball assalariat ha de ser un dels fronts imprescindibles que haurà d'abordar qualsevol lluita que es considere anticapitalista.

“Aquesta societat es caracteritza per la seua precarietat respecte a una consciència col·lectiva, cohesionada i autònoma.”

Els fets esmentats anteriorment, junt a la privació de consciència promoguda des de les elits dirigents per mitjà dels mecanismes de control mental, amb els mitjans de comunicació al capdavant i l'acomodament produït per l'Estat del Benestar i la delegació en el sindicalisme d'estat, ha fet que no es pugui parlar de lluita de classes amb un subjecte revolucionari actiu com la “classe obrera”, sinó més bé d'una “societat de masses”, on qualsevol esclat de lluita ha quedat pràcticament anul·lada. Aquesta societat es caracteritza per la seua precarietat respecte a una consciència col·lectiva, cohesionada i autònoma. S'ha deixat un terreny idoni als mass media, els quals han exercit un paper fonamental en la creació d'una consciència manipulada i, per tant, falsa. La dualitat que formen els mitjans de comunicació i la societat de masses creen el que es coneix

com a societat de l'adoctrinament.

Arribats a aquest punt resulta imprescindible abordar què entenem per “masses” i el paper que juguen actualment. Creiem que el concepte de “masses revolucionàries” ha estat emprat, habitualment, per les ideologies comunistes com a subjecte revolucionari sense que aquest tinga una dimensió real, sinó tot el contrari, amb un ús totalment retòric. Pensem que “la massa” com a tal ha tingut un paper passiu en les revolucions, és a dir, ha sigut una minoria àmplia la que les ha portades endavant. Un exemple clar que mostra que les masses quasi mai han estat revolucionàries són els combats que ocorregueren els dies 19 i 20 de juliol del 1936 a Barcelona, on no lluitaren més que una reduïda porció dels assalariats existents. Sempre són minories les que lluiten, pateixen i moren, mentre que les masses es posicionen per una o altra segons les circumstàncies. El mite de les masses fou enaltit pels partits socialdemòcrates amb finalitats electorals, és a dir, per a situar com a meta estratègica aconseguir una majoria parlamentària mitjançant el vot.

“La creixent heterogeneïtzació de la societat ha donat lloc al fet que no hi haja una classe diferenciada i homogènia, sinó diversificada. L'únic tret comú que resideix en tots ells és que són treballadors assalariats.”

Les causes que han portat a aquesta desaparició han estat diverses i de diferent índole, no obstant això, cal destacar que dues han jugat un paper fonamental pel que fa a l'eficàcia de les vagues com a ferramenta de lluita. La globalització, junt a la divisió internacional del treball, han fet que les vagues perdren molta força per raó de no trobar la producció centralitzada en un lloc, sinó repartida per diversos països on es produïen els distints elements d'un producte (divisió internacional del treball). Aquest fet va fer que les vagues que esdevingueren

“Tota minoria mínimament conscient, com a força emancipadora, ha de pretendre el desenvolupament qualitatiu en primer lloc i, d'altra banda, quantitatiu.”

Com intentarem desenvolupar en major profunditat a continuació, les masses han sigut relegades a modes de vida hiperdegradats on la consciència ha quedat eradicada. Així doncs, tota minoria mínimament conscient, com a força emancipadora, ha de pretendre el desenvolupament qualitatiu en primer lloc i, d'altra banda, quantitatiu. Amb açò no pretenem ser elitistes ni avantguardistes sinó tan sols tindre en compte l'ús real d'aquest terme.

La funció de les minories conscients ha de ser l'enderrocament de l'actual dictadura, permetent l'accés del poble a la sobirania sense caure en les velles fórmules perniciosos de prendre el poder.

Pel que fa als mètodes d'adoctrinament, on trobaríem en primer lloc els mitjans de comunicació i el sistema educatiu, creiem que atempten directament contra la llibertat interior de cada persona. Aquesta llibertat exigeix que siga cadascú qui es busque les fonts d'informació, d'argumentació i d'idees en general; sense que de cap manera siguin aquestes qui indueixen al subjecte, assaltant i violant el seu univers psíquic. La publicitat juga un paper fonamental en aquesta pugna, mentre que la llibertat de cada individu demana no patir cap agressió per part seua i escollir lliurement les idees que vol que penetren en la seua pròpia consciència. Així no es deixa desplegar les facultats autònomes de cada individu, violant de forma continuada la seua llibertat, mitjançant una espècie de bombardeig embogidor amb una única finalitat: crear individus amb una manera de ser ben determinada, submisos i consumidors. La independència de pensament baix aquestes circumstàncies queda dilapidada. Possiblement no et diran com has de pensar però ben de segur et diran sobre què has de pensar, quins són els teus problemes, què és el que t'ha de preocupar i sobretot quines realitats han de brillar per la seua absència.

“Actualment les grans corporacions de la comunicació han optat per una estratègia molt més solvent: impedir com a forma superior de prohibir”

Com ja ens ha demostrat en nombroses ocasions la història, la censura prèvia ha sigut un mètode poc eficient per a reprimir la llibertat d'expressió, ja que afavoria la informació clandestina i impedia el bon adoctrinament de les masses a causa de la seua simplicitat i rigidesa. Es deixava en evidència el poder despòtic que es trobava a l'ombra. Així doncs, actualment les grans corporacions de la comunicació han optat per una estratègia molt més solvent: impedir com a forma superior de prohibir. Certes realitats no existeixen baix la seua perspectiva, han quedat oblidades, amagades, inexistents. Aquest fet, sumat a la llibertat d'iniciativa de què disposen les grans empreses d'informació influenciades per la competitivitat i la por de posar en perill les seues fonts d'ingressos emetent informacions “inconvenients” per al seu negoci, dóna al producte final una varietat i plasticitat que multiplica exponencialment la seua capacitat de persuasió. Totes aquestes actituds, junt a la imatge de paradís de la llibertat que ens ven aquesta “democràcia” ha donat al sistema d'adoctrinament un grau més de perfecció que abans ni tan sols s'havia somiat.

Els mitjans de comunicació de vegades poden parèixer fins i tot crítics en certs aspectes (com actualment la corrupció), però mai qüestionaran el mateix Sistema, ja que és a aquest al que serveixen. La seua finalitat última es perpetuar-lo mitjançant la concessió de demandes socials si cal. Les repercussions dels mitjans de comunicació a nivell social respecte a la corrupció han sigut del tot clares. No han dotat (ni molt menys) a la gent de ferramentes per a una crítica profunda davant l'actual situació de corrupció de la classe política, sinó que han dirigit les seves demandes cap a una

renovació política, sense cap tipus de canvi, ni real ni qualitatiu. Han focalitzat la solució simplement en substituir els actuals dirigents per uns més “honrats” amb qui puguen delegar les seues obligacions, sense por a que aquests abusen d’elles.

La constant degustació de passatemp i banalitats televisives produí que la gent acabés per sentir estranyesa o, fins i tot, por davant allò transcendent o específicament humà. No obstant això pareix que les tornes estan canviant, encara que anys i anys d’adoctrinament no van a superar-se en quatre dies. Aquests passatemp acostumen a la societat a evadir-se de la realitat, fent que aquesta siga externa a ella i a la vegada li resulte impossible aproximar-se a la veritat. El que han aconseguit ha sigut construir un nou tipus de mentalitat que absorbeix i obeeix. Queda anul·lada en la seua vessant creativa, en la seua capacitat de discernir i decidir, de comunicar-se i de relacionar-se.

Un altre puntal de l’adoctrinament resideix en la principal font de creació de mercaderies culturals: el cinema. Aquest, a banda de persuadir moltes vegades amb falsos arguments, construeix individus del tot irracionals, manipulats mitjançant impressions visuals cuidadosament elaborades i dirigides a provocar estats emocionals que progressivament aconsegueixen substituir les emocions humanes reals i vertaderes. El cine i la televisió conformen el complement ideal del treball assalariat, ja que després d’una jornada laboral buida i gens auto-realitzadora sols et queden forces per a seure al sofà i romandre passiu davant la televisió. El primer pas per acabar amb la societat de l’adoctrinament passarà per acabar amb el treball assalariat.

Tots aquests mitjans d’adoctrinament i domesticació (de creació d’hàbits) junt a altres factors estan produint una deshumanització de la societat. La televisió, Internet, i cada vegada més les noves tecnologies de telecomunicació (és increïble veure com la gent està tan enganxada al mòbil), atomitzen la societat, i cada vegada sentim menys la necessitat de relacionar-nos, de compartir, de buscar ajuda en les altres persones. Simplement romanem a casa, ben còmodes, ja que no fa falta trobar-se i compartir experiències cara a cara —pots fer-ho mitjançant una càmera i un teclat—. Les tecnologies sembla que ens apromen però el que realment fan és allunyar-nos, tan a prop i a la vegada tan lluny. La societat no té cap nexa d’unió: som una societat individualitzada on no hi ha relacions reals i sanes, sinó relacions fictícies i buides, sense un vincle fort d’unió. Romanem a les nostres cases tancats davant una pantalla pensant que el món està als nostres peus, a un “clic”, però l’única veritat és que el món està al carrer, amb la gent, compartint experiències reals, pures, intenses, i no vivint experiències fictícies.

“Ja no fa falta que t’escolten i t’ajuden els teus, hi ha llibres perquè pugues enfrontar-te solitàriament als problemes, així que no et preocupes quan no et quede ningú.”

L’individualisme promulgat des de tots els àmbits pren el seu màxim exponent en la tecnologia, la finalitat de la qual no és més que buscar una atomització de la societat. Un exemple paradigmàtic d’aquest individualisme ens el donen els llibres d’auto-ajuda, fins a aquests límits hem arribat. Ja no fa falta que t’escolten i t’ajuden els teus, hi ha llibres perquè pugues

enfrontar-te solitàriament als problemes, així que no et preocupes quan no et quede ningú.

D’altra banda, el consumisme imperant en aquesta societat amaga al seu darrere una visió materialista-hedonista en què sols té cabuda la satisfacció de les necessitats materials i el plaer per mitjà de la possessió d’objectes materials, deixant a banda les necessitats espirituals, cada vegada més inexistents. L’ésser humà és dualitat, és cos i ment. No obstant això, ens volen fer creure que per mitjà del consum i de l’adquisició d’objectes materials innecessaris, quedaran realitzades totes les nostres necessitats. Aquesta visió materialista és una herència clara del marxisme, el qual mantenia que quan tot el món tinguera accés a bens materials es produiria el canvi social. No obstant, perquè hi haja un canvi vertader, substancial i axiològic, aquest haurà d’anar parell a la satisfacció de les necessitats reals i no de les imposades. Al referir-nos a les necessitats espirituals ens referim a totes aquelles que tenen a veure amb la ment, com ara la necessitat de veritat, tan aniquilada en els temps que corren, i tant necessària.

Un component essencial del consumisme —moltes vegades obviat— és la concepció de la felicitat que porta aparellada. La publicitat i els mitjans de comunicació ens venen la felicitat com una consecució de l’adquisició de bens materials. No obstant, pensem que per mitjà de l’adquisició de bens materials aquesta no es pot assolir; ni tan sols que aquesta siga un estat continu assimilable, sinó un estat efímer, momentani, que apareix en moments molt puntuals emparentats amb l’absència de fets tràgics i amb una vida autorealitzada. Apostem per una vida plena, on la pròpia personalitat pugua créixer d’una manera

autònoma i lliure. Aquesta és la verdadera felicitat, un felicitat lligada a allò comú, a allò social, a compartir. La concepció de la felicitat per mitjà del consum porta aparellada la concepció de la vida capitalista com una vida de comoditats, consum desenfrenat i plaer sense límits, amagant a la vegada el caràcter tràgic d’aquesta. No és així, la vida no és comoditat i plaer sense límits sinó que també és sacrifici, esforç, constància i en últim moment tragèdia. Creiem de vital importància remarcar aquest sentit tràgic ja que des dels cercles de poder s’ha intentat amagar.

Per desgràcia, els fets que estan ocorrent en l’actualitat ens estan tornant a la realitat més crua, mostrant-nos la vertadera cara del capitalisme, salvatge i sense escrúpols. No obstant això, l’hedonisme que busca el plaer per mitjà dels bens materials és una constant als mitjans de comunicació i, per tant, una peça clau per al consumisme.

Per tots els motius expressats anteriorment és necessari el sorgiment d’un subjecte revolucionari real, plenament conscient, que s’enfronte autònomament a tots aquests mitjans de control del pensament i de dominació en tots els seus àmbits per tal que el que prevalga a aquesta societat no siga la comoditat sinó la llibertat.

